

Euroopan unioni

Euroopan sosiaalirahasto

Valintaesitys

Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020
Suomen rakennerahasto-ohjelma

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Hankkeen julkinen nimi Työmarkkinoilta kadonneet – haasteet, mittakaava ja ratkaisut	
Hakemusnumero 107879	Kokouksen päivämäärä 9.6.2023
Saapumispäivämäärä 21.6.2023	Diaarinumero EURA 2014/13733/09 02 01 01/2023/ESAELY
Käsittelijä Niina Suorsa	Viranomainen Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Hakijan virallinen nimi PTCServices Oy	
Toimintalinja 5. Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta	
Erityistavoite 10.1. Työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen	
Tukimuoto Työllisyyden ja osaamisen edistämiseen sekä sosiaaliseen osallisuuteen liittyvä kehittämishanke	
Alkamispäivämäärä 1.6.2023	Päätymispäivämäärä 31.12.2023

Hankkeen sisältö

Työelämästä syrjään jääneitä on enemmän kuin pitkäaikaistyöttömiä. Heitä on Suomessa yli 140 000. He eivät ole töissä, työttöminä, opiskelijoina tai työkyvyttömyyseläkkeellä. He ovat työikäisiä, jotka elävät yhteiskunnassa normaaliin koettujen statusten - kuten työ- ja opiskelupaikkojen – ulkopuolella. Joukossa on muun muassa kotona asuvia tai tutkintoa vailla olevia nuoria, asunnottomia ja eri syistä syrjäytyneitä. Rekistereistä ei löydy juurikaan jälkiä heidän toimistaan ainakaan taloudellisessa mielessä.

Hankkeen tavoitteena on lisätä tietoa työelämän ulkopuolisista, jotta yhteiskunnalla olisi mahdollisuudet kohdentaa sellaisia vaikuttavia toimenpiteitä, jolla heidän työ- ja toimintakykynsä voitaisiin parantaa. Hankkeen tuloksen syntyy tietoa työmarkkinoilta kadonneista ja antaa tietoa niistä ratkaisumalleista, joilla voisi potentiaalisesti olla suurin vaikuttavuus. Hankkeessa kuvataan mistä mekanismeista ilmiöissä on kysymys, pureudutaan alueelliseen tietoon työmarkkinoilta kadonneiden suhteen sekä kuvataan minkä tyyppisillä ratkaisuilla ongelmaan voitaisiin vaikuttaa. Erityisesti tarkastellaan, miten työllisyyspolkuihin voitaisiin vaikuttaa uuden tyyppisillä ulkoistus- ja hankintamalleilla sekä palveluihin liittyvillä kannustimilla. Ratkaisumallit kuvataan alueellisista lähtökohdista siten, että ne ovat eri puolilla Suomea ja eri kokoisissa kunnissa ja maakunnissa hyödynnettävissä mahdollisimman vaikuttavalla tavalla. Erityistä huomiota kiinnitetään harvaan asuttujen alueiden sekä maakuntien keskuskaupunkien tilanteeseen sekä Pohjois-Savon, Etelä-Savon sekä Pohjois-Karjalan kuntatasoisiiin malleihin

Hanke toimenpiteisiin kuuluu tiedon hankinta, yhdistäminen, analysointi ja ratkaisumallien esittäminen kolmen raportin kokonaisuudessa. Ensimmäinen raportti kuvaa yhteiskunnan tasolla työmarkkinoilta kadonneisiin liittyviä mekanismeja, syitä ja seurauksia sekä mittakaavoja. Toinen raportti kuvaa miten työmarkkinoilta kadonneiden mekanismit ja mittakaavat eroavat harvaan asutuilla alueilla ja maakuntien keskuskaupungeissa. Erityistä huomiota kiinnitetään harvaan asuttujen alueiden sekä maakuntien keskuskaupunkien tilanteeseen sekä Pohjois-Savon, Etelä-Savon sekä Pohjois-Karjalan kuntatasoisiiin tietoihin. Kolmas raportti kuvaa millaisilla ratkaisuilla ongelmaan voitaisiin puuttua. Erityistä huomiota kohdennetaan siihen, millaisilla hankinta- ja ulkoistusmalleilla sekä muilla usean toimijan

Hankkeen nimi: Työmarkkinoilta kadonneet – haasteet, mittakaava ja ratkaisut

yhteisellä (moniammatillinen) malleilla asiaa voitaisiin ratkaista. Raportti sisältää konkreettiset ohjeet valtiolle, kunnille ja maakuntatasoisille toimijoille toimintamallien käytännön toimeenpanoon.

Hanke tähtää siihen, että lisääntyneet tiedon pohjalta heikoimmassa asemassa olevien sosiaalista osallisuutta ja työelämävalmiuksien voidaan vahvistaa sekä kohdentaa palveluita nuorten, ikääntyvien ja osatyökykyisten syrjäytymistä ehkäisemiseen. Hankkeessa huomioidaan eri toimijoiden välisen yhteistyön ja moniammatillisten palvelujen kehittämiseen sekä toimintaan liittyvän osaamisen kehittämisen tarpeet sekä kuvataan, miten asiakaslähtöisiä palveluita voitaisiin hankkia.

☐ Hankkeen toiminta kohdistuu yhden maakunnan alueelle	☒ Hankkeen toiminta kohdistuu usean maakunnan alueelle	☐ Hankkeen toiminta on valtakunnallista
Maakunnat Etelä-Savo, Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala		
Seutukunnat Joensuun, Keski-Karjalan, Koillis-Savon, Kuopion, Mikkelin, Pieksämäen, Pielisen Karjalan, Savonlinnan, Sisä-Savon, Varkauden, Ylä-Savon,		
Kunnat Enonkoski, Heinävesi, Hirvensalmi, Iisalmi, Ilomantsi, Joensuu, Joroinen, Juuka, Juva, Kaavi, Kangasniemi, Keitele, Kitee, Kiuruvesi, Kontiolahti, Kuopio, Lapinlahti, Leppävirta, Lieksa, Liperi, Mikkeli, Mäntyharju, Nurmes, Outokumpu, Pertunmaa, Pieksämäki, Pielavesi, Polvijärvi, Puumala, Rantasalmi, Rautalampi, Rautavaara, Rääkkylä, Savonlinna, Siilinjärvi, Sonkajärvi, Sulkava, Suonenjoki, Tervo, Tohmajärvi, Tuusniemi, Varkaus, Vesanto, Vieremä,		

Lisätietoja hakemuksesta

Kohderyhmät: Hanke tuottaa tuloksia, joilla on suoraa lisäarvoa niin valtiolle kuin maakuntatasoisille toimijoille että myös kunnille. Valtiolla työmarkkinoilta kadonneiden analyysi syventää ymmärrystä siitä, mihin ilmiöihin tulisi kiinnittää erityistä huomiota, varoja ja investointeja. Erityisesti työmarkkinoilta kadonneet koskettavat työ- ja elinkeinoministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön toimialoja. Hyvinvointialueet ja muut maakuntatasoiset toimijat hyötyvät hankkeen tuloksista tunnistessaan maakuntatasoisia ilmiöitä sekä niiden sisäisiä eroja harvaan asuttujen ja maakunnan keskuskaupunkien osalta. Hyvinvointialueet toteuttavat moniammatillista työtä yhdessä kuntien kanssa pyrkiessään ratkaisemaan työmarkkinoilta kadonneiden ongelman. Hanke auttaa kohdentamaan moniammatillista työtä vaikuttavimpiin kohtiin. Kunnat vastaavat työllisyyspalveluista vuoden 2015 alusta lukien. Hanke edesauttaa kuntia hankkimaan ja kohdentamaan palveluita vaikuttavimmalla tavalla. Kunnat saavat hankkeen myötä konkreettisia toimintamalleja toimintansa järjestämisen tueksi.

Toimenpiteet: Hankkeen toimenpiteisiin kuuluu selvitystyö, tiedon hankinta, yhdistäminen, analysointi ja ratkaisumallien esittäminen kolmen raportin kokonaisuudessa sekä työpajat, haastattelut ja kokoukset sidosryhmien kanssa.

Raporttikokonaisuus jakautuu kolmeen osaan:

1) Ensimmäinen raportti kuvaa yhteiskunnan tasolla työmarkkinoilta kadonneisiin liittyviä mekanismeja, syitä ja seurauksia sekä mittakaavoja. Raportti sisältää kuvauksen siitä kuinka paljon työmarkkinoilta kadonneita on ja millaisia taustatekijöitä heillä on. Esimerkiksi kuvataan, kuinka moni on tutkinnoton, tuloton tai yksin asuva. Tämän jälkeen arvioidaan millaisten polkujen kautta ”työmarkkinoilta kadonneisiin” on päädytty, eli arvioidaan pitkittäisaineiston perusteella yhden tai useamman vuoden välisiä siirtymiä. Esimerkiksi arvioidaan, kuinka moni on ollut opiskelija vielä muutamaan vuoteen aiemmin. Tämä analyysivaihe on välttämätön ja tärkeä, jotta yhteiskunnallisen ilmiön ratkaisumalleja, eli vaikuttavampia työllisyyspolkuja voidaan edistää. Vastaavaa tietoa ei ole vastaavalla kattavuudella Suomessa aiemmin arvioitu ja analysoitu.

2) Toinen raportti kuvaa miten työmarkkinoilta kadonneiden mekanismit ja mittakaavat eroavat harvaan asutuilla alueilla ja maakuntien keskuskaupungeissa. Raportti sisältää kohdan 1) mukaisten taustamuuttujien mukaisen analyysin alueittain. Erityistä huomiota kiinnitetään Pohjois-Savon, Etelä-Savon sekä Pohjois-Karjalan

Hankkeen nimi: Työmarkkinoilta kadonneet – haasteet, mittakaava ja ratkaisut

kuntakohtaiseen tilanteeseen. Ko. alueita koskevaa tietoa verrataan koko maata koskevaan vastaavaan tietoon. Erityistä huomiota kiinnitetään harvaan asuttujen kuntien tilanteeseen. Raportissa kuvataan millaisia tilastollisi ”kuntaryhmiä” kadonneiden osalta voidaan löytää. Eli muodostetaan kunnista ”tilastosegmenttejä” sen perusteella kuinka samankaltaisia ne ovat tarkasteltavan ilmiön näkökulmasta. Tämä analyysivaihe on tärkeä, jotta toimenpiteitä voidaan kohdentaa oikein. Vastaavaa tietoa ei ole vastaavalla kattavuudella Suomessa aiemmin arvioitu ja analysoitu.

Raportin lopputuloksista järjestetään teams-kokous, jossa käydään läpi alueellisten toimijoiden kanssa tilannekuvaa ja siihen vaikuttavia tekijöitä.

3) Kolmas raportti kuvaa millaisilla ratkaisuilla ongelmaan voitaisiin puuttua. Raportin lähtökohtana ovat kohtien 1 ja 2 lopputulokset. Koko maan tasoisten ratkaisumallien esittelyssä käydään läpi, millaisilla koko maata koskevilla ratkaisuilla ilmiöön voitaisiin puuttua. Tämä voi esimerkiksi tarkoittaa etuusmuutoksia tai kokonaisvaltaisia palvelumalleja. Tämän jälkeen analysoidaan miten ko. ratkaisut toimisivat alueellisesti ja kohdassa 2) tunnistettujen kuntaryhmien osalta. Lisäksi erityistä huomiota kohdennetaan siihen, millaisilla hankinta- ja ulkoistusmalleilla sekä muilla usean toimijan yhteisellä (moniammatillinen) malleilla asiaa voitaisiin ratkaista. Raportti antaa erilaisille kuntaryhmille suosituksen siitä, millaisia palveluja tulisi järjestää, ja mikäli ne päädytään hankkimaan ulkoisilta palveluntuottajilta, miten hankinta tulisi toteuttaa. Raportti sisältää konkreettiset ohjeet erillisen oppaan muodossa valtiolle, kunnille ja maakuntatasoisille toimijoille toimintamallien käytännön toimeenpanoon. Raportin lopputuloksista järjestetään teams-kokous, jossa käydään läpi ratkaisumalleja ja niiden toimeenpanoa sekä juurruttamista käytäntöön.

Data-analyyssiosiot perustuvat Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastoon, hyödyntäen tulorekisteriä ja muita mahdollisia tietolähteitä. Analyysiin kuuluva ne henkilöt, joilla on hyvin vähäinen kosketus työelämään. Tällaisia ovat satunnaisia töitä tekevät, joiden vuosiansio on keskimäärin alle tuhat mutta korkeintaan 4000 euroa. Mukana ovat myös työvoimapalveluja saavat, jotka eivät ole työttömiä työnhakijoita. Joukossa ei ole henkilöitä, joilla on selkeä syy poissaoloon työmarkkinoilta kuten pikkulasten hoitaminen kotona kodinhoidontuella tai asevelvollisuuden suorittaminen. Myös omaisuustuloilla elävä parin tuhannen henkilön ryhmä on jätetty pois analyysistä. Analyysi koostuu tiedon hankinnasta, käsittelystä ja analysoinnista sekä visualisoinnista. Analyysi edellyttää syvällistä tietojen käsittelyn osaamista, viestintäosaamista sekä yhteiskunnallisten toimintamallien tuntemusta.

Ratkaisumalliosio rakentuvat analyysin lopputulosten pohjalta. Ratkaisumalleja työstetään moniammatillisten työpajojen, haastattelujen sekä aiemman selvitys- ja tutkimustiedon pohjalta. Ratkaisumallit muodostetaan kokonaisvaltaiseksi kokonaisuudeksi, jossa huomioidaan sekä harvaan asutun alueen sekä maakuntien keskuskaupunkien tarpeet. Erityistä huomiota kiinnitetään vaikuttaviin hankinta- ja ulkoistusmalleihin. Hankinta- ja ulkoistusmallien opas luodaan Suomen parhaiden hankinta-ammattilaisten tietotaidon ja tutkimustiedon pohjalta. Hankintamallien laadinnassa hyödynnetään työpajoja, haastatteluja sekä aiempia selvitys – ja tutkimustietoja.

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Kustannukset	Yhteensä €	Rahoitus	Yhteensä €	Osuus nettokustannuksista (%)
1 Palkkakustannukset	44 575	1 Haettava ESR- ja valtion rahoitus	56 165	90,00
2 Flat rate	17 830	2 Kuntien rahoitus	0	0,00
Kustannukset yhteensä	62 405	3 Muu julkinen rahoitus	0	0,00
3 Tulot	0	4 Yksityinen rahoitus	6 240	10,00
		Rahoitus yhteensä	62 405	100,00
Nettokustannukset yhteensä	62 405			

Kustannusarvio yhteensä	62 405	Rahoitussuunnitelma yhteensä	62 405
--------------------------------	---------------	-------------------------------------	---------------

Rahoittajan arvio hankkeesta

-Arvonlisäverokohta tarkistettava, yrityksellä yleensä ALV-velvollisuus.

-Pisteet: 26/45.

Rahoittajan esitys

Rahoittajan esitys

Hakemus esitetään hyväksyttäväksi Hakemus esitetään hylättäväksi

Ratkaisun mahdolliset perustelut ja jatkotoimenpiteet

Hanke on Kestävää kasvua ja työtä 2014-2020 rakennerahasto-ohjelman erityistavoite 10.1:n mukaista toimintaa, sillä hanke tähtää siihen, että lisääntyneet tiedon pohjalta heikoimmassa asemassa olevien sosiaalista osallisuutta ja työelämävalmiuksien voidaan vahvistaa sekä kohdentaa palveluita nuorten, ikääntyvien ja osatyökykyisten syrjäytymistä ehkäisemiseen. Hankkeessa huomioidaan eri toimijoiden välisen yhteistyön ja moniammatillisten palvelujen kehittämiseen sekä toimintaan liittyvän osaamisen kehittämisen tarpeet sekä kuvataan, miten asiakaslähtöisiä palveluita voitaisiin hankkia.

Hanke tukee Pohjois-Savon uuden kasvun suunnitelman 2020-2022 Hyvinvointipalvelut ja hyvinvointi (TL3) tavoitteita, sillä hankkeen tavoitteena on lisätä tietoa työelämän ulkopuolisista, jotta yhteiskunnalla olisi mahdollisuudet kohdentaa sellaisia vaikuttavia toimenpiteitä, jolla heidän työ- ja toimintakyökyänsä voitaisiin parantaa.

Hanke rahoitetaan 90 % tuella. Hanke lisää valtion, maakuntatasoisten toimijoiden sekä kuntien ymmärrystä työmarkkinoilta kadonneista. Hanke auttaa kohdentamaan toimia nykyistä tehokkaammin ja vaikuttavammin tiedon lisääntymisen myötä. Lisäksi hanke lisää kuntien, valtion ja hyvinvointialueiden hankintojen vaikuttavuutta, kun ne saavat konkreettisten oppaan työmarkkinoilta kadonneita koskevien hankintojen toteuttamiseen.

ESR-tuella on merkittävä vaikutus hankkeen toteutumiseen.